

Ministeren

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Indfødsretsudvalget har den 1. juli 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 122 (alm. del) efter ønske fra Susan Kronborg (RV) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 122:

Ministeren oplyser i sit svar på spørgsmål 22 til L 190, at "Ved meddelelse af afslag på ansøgninger om dansk statsborgerskab efter forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg redegør Udlændinge- og Integrationsministeriet i afgørelsen for de betingelser i cirkulæreskrivelsen om naturalisation, som ansøgeren ikke opfylder." Mener ministeren i forlængelse heraf, at Udlændinge- og Integrationsministeriet selv skriver begrundelser til afslag givet af Indfødsretsudvalget?

Svar:

1. Det følger af grundlovens § 44, stk. 1, at ingen udlænding kan få dansk indfødsret uden ved lov. Ansøgninger om statsborgerskab behandles af Udlændinge- og Integrationsministeriet efter retningslinjerne i cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation. Af cirkulæreskrivelsen fremgår de betingelser, som det politisk er besluttet skal være opfyldt, for at ansøgeren kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, eller for at ansøgerens sag kan forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om ansøgeren kan meddeles dispensation fra en eller flere betingelser, som ansøgeren ikke opfylder. På baggrund heraf fremsætter Udlændinge- og Integrationsministeren sædvanligvis to gange årligt lovforslag om indfødsrets meddelelse for Folketinget.

Ved Udlændinge- og Integrationsministeriets behandling af ansøgninger om dansk statsborgerskab er der principielt ikke tale om afgørelser i henhold til lov, men om forberedelse af lovforslag. Den sagsbehandling, som Udlændinge- og Integrationsministeriet foretager med henblik på at konstatere, om en person opfylder betingelserne i cirkulæreskrivelsen om naturalisation, minder dog meget om den form for sagsbehandling, der almindeligvis udøves af den offentlige forvaltning. Der er derfor grund til generelt at iagttage forvaltningslovens regler og andre forvaltningsretlige principper ved ministeriets behandling af naturalisationsagerne, hvilket ligeledes fremgår af cirkulæreskrivelsen. Det er således i overensstemmelse med Folketingets vedtagelse nr. 36 af 15. januar 1998, hvor det bl.a. fremgår, at Folketinget

10. august 2022

Indfødsret

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2022 - 9538
Akt-id 2028218

lægger afgørende vægt på at sikre god forvaltningsskik i hele sagsforløbet (bl.a. offentlige og klare regler og kortere sagsbehandlingstid).

Kompetencen til at meddele dispensation fra retningslinjerne om naturalisation tilkommer i medfør af grundlovens § 44, stk. 1, alene den lovgivende magt. Ansøgere, der ikke opfylder betingelserne i cirkulæreskrivelsen, medtages derfor kun på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis Folketingets Indfødsretsudvalg efter forelæggelse af sagen beslutter, at den pågældende kan optages på et lovforslag. Beslutninger fra Indfødsretsudvalget om at optage en ansøger på et lovforslag, selvom den pågældende ikke opfylder betingelserne i cirkulæreskrivelsen om naturalisation, er ikke omfattet af forvaltningslovens regler om bl.a. begrundelse, ligesom forhandlinger i Indfødsretsudvalget er fortrolige.

2. Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 22 til L 190 redegør Udlændinge- og Integrationsministeriet ved meddelelse af afslag på ansøgninger om dansk statsborgerskab efter forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg i afgørelsen for de betingelser i cirkulæreskrivelsen om naturalisation, som ansøgeren ikke opfylder. Ministeriet oplyser ligeledes, at sagen har været forelagt for Indfødsretsudvalget, som har meddelt ministeriet, at der ikke kan meddeles dispensation. Ministeriet oplyser endvidere, at beslutninger fra Indfødsretsudvalget ikke er omfattet af forvaltningslovens regler om bl.a. begrundelse, og at forhandlinger i udvalget er fortrolige, hvorfor ministeriet ikke kan oplyse nærmere om Indfødsretsudvalgets behandling af sagen. Ministeriet oplyser således ikke ansøgeren om en begrundelse for Indfødsretsudvalgets afslag på dispensation.

3. Jeg kan i øvrigt henvise til besvarelsen af 4. marts 2021 af IFU alm. del 2020-21 – spm. 38, hvoraf det bl.a. fremgår, at Højesteret ved dom afsagt den 9. maj 2017 i sag 120/2016 har forholdt sig til begrundelsespligten i afgørelser om afslag på dansk statsborgerskab. Det fremgår af besvarelsen, at Højesteret i de konkrete sager vurderede, at ansøgerne fik rimeligt grundlag for at bedømme, hvad årsagen til afslaget var, og at begrundelseskravet i henhold til artikel 11 i Den Europæiske Konvention om Statsborgerret (statsborgerretskonventionen) derfor ikke var tilsidesat. Det fremgår af dommen bl.a., at:

”Efter artikel 11 i Den Europæiske Konvention af 6. november 1997 om Statsborgerret skal enhver kontraherende stat sikre, at afgørelser, der vedrører bl.a. erhvervelse af statsborgerret i landet, ”indeholder skriftlige begrundelser”.

Danmark har tiltrådt denne konvention, og efter forarbejderne til indfødsretsloven forudsættes konventionen efterlevet på indfødsretsområdet.

Højesteret finder, at konventionens artikel 11 må forstås således, at begrundelsespligten finder anvendelse på såvel afslag på indfødsret fra Udlændinge- og Integrationsministeriet som på afslag på indføds-

ret fra Folketingets Indfødsretsudvalg efter forelæggelse fra ministeriet. Dette gælder også afslag, der skyldes, at sprogkravet mv. ikke er opfyldt.

Det fremgår ikke af konventionen, hvilke nærmere krav der stilles til begrundelsen. I "Explanatory Report" er det vedrørende artikel 11 anført, at der som minimum skal gives "legal and factual reasons". Når det drejer sig om beslutninger, der vedrører national sikkerhed, skal der kun gives "a minimum amount of information".

Højesteret finder, at det efter konventionens ordlyd sammenholdt med det, som er anført i "Explanatory Report", er uklart, hvilket nærmere indhold en begrundelse for et afslag på indfødsret skal have. Bortset fra tilfælde, der vedrører national sikkerhed, skal begrundelsen imidlertid efter Højesterets opfattelse have et indhold (retligt og faktisk), der giver ansøgeren et rimeligt grundlag for at bedømme, hvad årsagen til afslaget på indfødsret er. Højesteret har i den forbindelse ikke grundlag for at antage, at begrundelsen skal leve op til de krav, der følger af den danske forvaltningslov, som i øvrigt ikke finder anvendelse på Indfødsretskontorets eller Folketingets Indfødsretsudvalgs behandling af ansøgning om indfødsret."

Kaare Dybvad Bek

/

Christina Fløystруп